

Bemutakozás

Varga Balázs vagyok, IV. éves műszaki menedzser szakos hallgató. A skóciai Elgin főiskoláját, a Moray College-t jelöltem meg első helyen a pályázatom során, mivel egyrészt nagyon megtetszett a skót partnerintézmény koordinátorának a főiskolán tartott előadása, másrészt pedig szerettem volna anyanyelvi környezetben felfrissíteni és továbbfejleszteni az angoltudásom.

Kiutazás

A kiutazásom viszonylag egyszerű volt. Én a Ryanair-rel repültem Budapestről Glasgow-Prestwickre, innen pedig 3 átszállással vonatoztam Elginbe. Ez így elég körülményesnek hangozhat, de mindegyre azért volt szükség, mert vittem magammal a biciklimet is, azt pedig vonattal könnyebbnek tűnt szállítani, mint busszal. Maga az odaút nem volt különösebben drága még így bringástól sem, mivel a Ryanair-nek volt egy olyan ajánlata, hogy aki a vonaton a jegyvásárlásnál bemutatja a repülőjegyét az féláron kapja a vonatjegyet. Az odaút így került összesen kb. 60 fontomba. Hazajövetelnél az Aberdeen-London-Budapest útvonalat választottam British Airways-szel, ami a duplájába került, de muszáj volt, mivel a Ryanair beszüntette Glasgow-Budapest járatait. Az elmúlt években Elginben járt főiskolai diákok beszámolóihoz ilyen téren sem tudok sok újat hozzátenni. Ha valaki akar, választhatja a Megabus-os utazást is Londonból. Én nagyon olcsón (1£) vettem a repülőjegyet, ehhez a csomagok meg a bringaszállítás költségei jöttek hozzá. Érdeemes jó pár hónappal előre lefoglalni a jegyet, ha az ember fapados légitársaságot választ. Ha valaki a British Airways mellett dönt, akkor általában 1 héttel az utazás előttig vannak 115£ körüli jegyek, utána kezdenek el csak drágulni. British Airways-nél a magasabb súlykorlátok (23kg poggyász+ 15 kg kézipoggyász) nagy könnyebbséget jelenthetnek a rengeteg holmival útnak indulóknak.

Iskola

A Moray College-ben a 2009-es őszi félév hivatalosan augusztus 30.-án kezdődött, valójában azonban a rákövetkező héttől indult el az összes meghirdetett kurzus. Én szeptember másodikán érkeztem, és nem éreztem, hogy bármiről is lemaradtam volna. Ezen a héten volt a beiratkozás és a diákigazolvány elkészítése. Beiratkozásnál - és később is sok dologban - Bob sokat segített, aki amellett, hogy az Erasmusos diákok fő segítője, az iskola tanára is. Fiona volt, aki segített kiválasztani a tárgyakat és összeállította az órarendemet. Általában ők (Bob és Fiona) azok, akik koordinálják

a beiratkozást. Vizsgaidőszak nem volt, hanem 2-3 hetenként voltak számonkérések, amik hol „otthoni dolgozat” megírását, hol egy közönséges Zh megírását jelentették. Ha az utóbbira került sor, azon használható volt egy A4-es 12 betűmérettel írott jegyzet. Mindezekből kitűnik, hogy nem olyan nehéz teljesíteni a tárgyakat, de a tanulásra azért folyamatosan rá van kényszerítve az ember. Ez főleg amiatt is van, hogy óráról-órára mindig adnak valamilyen házit, amit be kell adni a következőre. Senki se lepődjön meg, ha valamilyen tárgyon találkozik jóval idősebb tanulókkal (30+,40+), mivel az iskola „nappali” tagozatos hallgatói közt magyar szemmel nézve nagyon sok középkorú is van. Minden órát közösen hallgattunk a skót diákokkal, akik elég nyitottak voltak, és viszonylag könnyen fel lehetett oldódni a társaságukban. Az itthoni tárgyaimat egyéni tanrendben csináltam meg ott pedig a következő tárgyakat hallgattam:

Economics: Micro and Macro, Theory and application

Az itthoni mikroökonómia és makroökonómia könnyített változata megspékelve egy kis skót aktuál gazdaságpolitikával. Bob tartotta és elég egyszerű volt, főleg az otthoni mikro és makróhoz képest. Nekem ennél a tárgynál is különösen tetszett, hogy Bob igyekezett mindent valami aktuális skót vagy nemzetközi példával alátámasztani. Egy Zh-t és egy beadandót kellett készíteni.

Managing people & organisations

Az itthoni vállalkozás-gazdaságtan felhígítva egy kis vezetélmélettel. Az órát Kirstine tartotta és nekem ez okozta a legtöbb gondot a készülések során. Az órákon nagyon sok csoport feladat volt, azt hiszem itt dolgoztunk együtt a legtöbbet a skót diákokkal. Voltak külön szeminárium feladatok is, amelyek azt jelentették, hogy egy megadott témára kellett a következő alkalomra anyagot gyűjtenünk, majd az óra első felében a csapatnak álláspontra jutnia egy adott kérdésben és ezt prezentálni az egybegyűltek előtt. Mindemellett két hagyományos Zh is volt a félév folyamán.

Developing skills for personal effectiveness/ Developing individual within a team

Ez egy két szemeszteren át tartó tárgy. Az első félév kétharmadában volt a DSPE, a félév végétől kezdődött a DIWT. Itt volt 4+1 beadandó. Viszonylag egyszerű tárgy volt, amely a személyiségfejlesztésről, stressz kezelésről, csapatban való munkáról szólt. Itt voltunk együtt a legtöbb középkorú diákkal

Marketing: An introduction

Az itthoni marketing „extra-light” változata. Kirstine tartotta ezt is, a félév folyamán 3 hagyományos Zh volt. Nagyon egyszerű tárgy, sok esettanulmánnyal, sok házival, amelyek főleg az angol gyakorlását forszírozták nálam.

International Marketing: An introduction

Az előző tárgy nemzetközi változata, amint azt a neve is jelzi. Szintén Kirstine, szintén egyszerű tárgy. Az órákon itt is sok esettanulmány volt, de jóval kevesebb házi, mint a simára. Egy félév végi számonkérés volt, de az egy elég komplex kis feladatban testesült meg. 3000 karaktert kellett írni a skót Baxters konzervgyár nemzetközi terjeszkedéséről 8 megadott kérdés köré csoportosítva. Viszonylag húzós volt, annak ellenére, hogy otthoni beadandóként kellett elkészíteni.

Business culture and strategy

Vállalati kultúra és vállalati stratégia. Ilyen tárgy itthon nincs és semmihez sem igazán tudnám hasonlítani az itthoniak közül. A vállalat alkalmazottaival való viselkedésétől kezdve motivációelmélet- és gyakorlaton át, szervezeti értékekig és szervezeti felépítésig mindenről szól. Egy komplex beadandó volt és inkább amiatt volt nehéz, mivel számomra ez a terület teljesen ismeretlen volt.

A Zh-kon általában volt egy megadott szóhatár $\pm 10\%$, amit el kellett érni, vagy annál többet nem lehetett írni. Én sosem számoltam pontosan, de egyszer sem tették szóvá, ha többet írtam a megadott limitnél.

Szállás

Gordon Biggs, az iskola Erasmus koordinátora osztja ki a szállásokat jóval a megérkezés előtt. Bármilyen kérdés van, hozzá lehet fordulni. Mindig megpróbálja a legjobb megoldást megtalálni és nagyon rugalmas, de érdemes mihamarabb írni neki szállásügyben. A szállások általában magánházaknál vannak, ahol ott lakik a tulaj is, de néhány kivétel azért van. Én New Elginben laktam Cameronnál. Egy eredetileg négy személyre berendezett lakásban voltunk ketten, mivel a beígért harmadik (francia) fiú nem jött el. Ennek köszönhetően mindkettőnknek volt saját szobája 😊. A lakásért 220£-ot fizettünk, internettel, ingyen külföldi és belföldi vonalas-telefon használattal, ott lakó Cameron nélkül. A lakásnak két hátránya van. Az egyik a viszonylagosan nagy távolsága az iskolától, a másik a konyhai padló állapota, amely azért elég rossz mivel padlószőnyeggel (!) van leterítve, így elég sok ottlakó nyoma megtalálható rajta. Mindezek ellenére én szerettem ott lakni, emellett Cameron is nagyon rendes volt (és bulikban is viszonylag sűrűn találkoztunk vele). Akármi gondunk adódott, egyből intézkedett és ezek mellett gyakori „vendégünk” is volt az albérletben. December közepén elvitt minket egy kocsikázásra, és megmutatta a környék nevezetes helyeit, valamint megszervezett egy exkluzív gyárlátogatást a Glenallachie whisky-főzdébe. (Ez azért nagy szám, mivel ez egy kis whisky-főzde, amelyet megvásárolt a Chivas Brothers Co., és amely nem szervez a nagyközönség számára üzemlátogatásokat, valamint a kezelőszemélyzete is csak 1 fő 😊, Gordon, aki mellesleg a Sons o' the soil zenekar énekes-gitárosa).

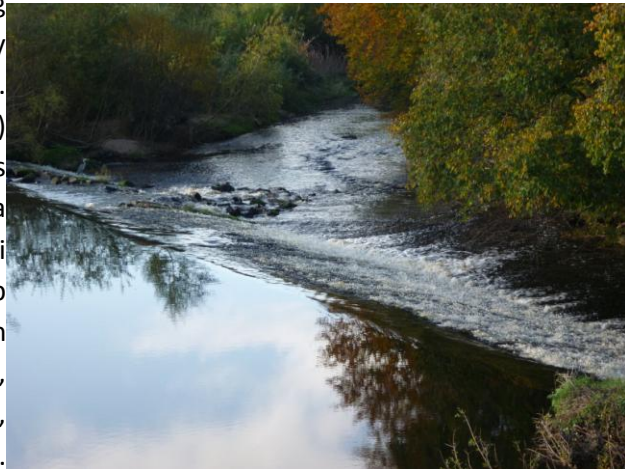

Étkezés

A tévhit ellenében mára Skócia élelmiszer árai szinte tökéletesen egy szinten állnak a magyar árakkal. Kivételt ez alól csak a húсок képeznek, amelyek általában azért valamivel drágábbak, ám mindig találhat az ember valahol (Tesco, Lidl, Asda) valami akciós húst. Zöldségeket főleg a Lidlben érdemes vásárolni, mivel egyrészt ott a legolcsóbbak, másrészt finomak is. Az alapélelmiszereket (kenyér, felvágott, stb.) is itt a legolcsóbb beszerezni. Az Asdanak és a Tesconak is mindig vannak akciós termékei, így ha valaki tájékozódik a kínálatot illetően, olcsón meg tudja úszni az étkezés dolgot. A dolgok, amik sokkal drágábbak: égetett szeszek, sör/bor, cigaretta. A drága dohányárak engem nem érintettek szerencsére, az alkoholok már inkább☺, de a bulihoz való kellékek beszerzését is normál hazai áron meg lehet oldani, ha figyelünk. Szórakozóhelyeken ezeknek az árai jóval borsosabbak. Skót étteremben nem jártam, viszont voltam fish&chips-ezőben, ahol a hagyományos „brit konyha”(?!), egyszerű fogásait mérték helyben fogyasztásra és elvitelre egyaránt, éttermi viszonylatban olcsón, otthoni főzés viszonylatban drágán. A hagyományos iskolai rendezvényen mindenkinek van alkalma megkóstolni a hagyományos skót ételt a Haggis-t, amit fehérrepa pürével tálalnak. A Haggisnak nagyon kellemes, fűszeres íze van, leginkább a disznósajthoz lehetne hasonlítani annyi különbséggel, hogy ezt kisütik tálalás előtt, mint a hurkát.

Szabadidő, szórakozás

A szabadidő eltöltésére nagyon sok lehetőség adott a városban és környékén. Elginnek van egy Moray Leisure Center nevű sport létesítménye. Az itt található jégpályán 4,5£-ért (korival együtt) lehet korizni, valamint van még uszoda és tornaterem is. Nekem nagyon nagy élmény volt a kvázi spontán koris este a jégpályán a többi külföldi diákkal. A városban két népszerűbb szórakozóhely van. A Downtown-ban péntekenként általában valami élőzene volt, főként helyi és más skót bandák előadásában, szombatonként inkább diszkószerű zenék voltak.

A másik hely a Granary. Itt mindig diszkószerű (rnb, hiphop, stb) zenét nyomtak, így itt összesen egyszer fordultam meg. Az italok ezeken a helyeken borzalmasan drágák. Gordon megszervezte nekünk is a hagyományos Loch Ness kirándulást is. Érdemes bejárni Elgin közvetlen környékét is, számos gyönyörű helytel ismerkedhetünk meg. Elgintől északra érdemes megnéznünk Lossiemouth tengerpartját, amit egy 2-3 órás sétával érhetünk el. Szép tengerpartja van Burgheadnek, Hopemannek és Findhornnak is, szerintem mindenképp megérnek egy misét. Ha Dél felé indulunk, egy kicsit hosszabb úton érhetünk el a skót Whisky-út állomásaihoz. A Whisky-út egy olyan, ma már nem létező kisvasút neve, amely a régi whisky lepárlókat kötötte össze. Sok gyárban tartanak üzemlátogatást az adott márka kóstolásának lehetőségével.

Összegzés

Mindenkinek csak ajánlani tudom Elgint, vagy ha valakinek nem Skócia a szíve vágya, akkor bármely más országot, ahol Erasmusos diákként töltheti el adott szemeszterét. Nekem abszolút pozitív tapasztalataim vannak és egy hatalmas élménnyel lettem gazdagabb a kinn eltöltött félév során. Ha valaki bizonytalan a nyelvtudásában, akkor is bátran merjen belevágni. Ha valakit a pénzügyi része aggaszt a dolognak, ne tegye. Az iskola által adott összeg, ha az ember jól gazdálkodik, több is, mint elég. Bármilyen kérdésre szívesen válaszolok: vbalazska85@gmail.com. Skóciában készült képeim többsége megtekinthető a <http://picasaweb.google.com/vbalazska85> címen. Végezetül néhány kép:

